

Kościół a judaizm

1. Swego czasu ogromną dyskusję wywołało przypomnienie mordu Żydów w Jedwabnem. W ogniu polemik o prawdę pojawiały się głosy o rzekomej współodpowiedzialności Kościoła katolickiego za ten fakt. Również w dyskusjach o holokauście – zagładzie narodu żydowskiego w czasie II wojny światowej – formułuje się oskarżenia przeciwko Kościołowi. Jaka jest zatem nauka Kościoła na temat judaizmu?

2. Katechizm stwierdza, że „**Lud Boży Nowego Przymierza, zgłębiając swoją tajemnicę, odkrywa swoją więź z narodem żydowskim.** W odróżnieniu od innych religii niechrześcijańskich, wiara żydowska jest już odpowiedzią na objawienie Boże w Starym Przymierzu” (KKK 839). Paradoksalnie to swoiste pokrewieństwo chrześcijaństwa i judaizmu, zamiast owocować współdziałaniem, przybierało w ciągu wieków – po obydwu stronach – postać gorszącej wrogości. Chociaż w dziejach Kościoła nie brakowało prób zmiany nastawienia wobec Żydów i judaizmu, chociaż istniały okresy spokojnej koegzystencji, to jednak dopiero od Soboru Watykańskiego II sytuacja uległa radykalnej zmianie. **Sobór podkreślił, że nie możemy Żydom, jako narodowi, przypisywać zbiorowej winy za to, co popełniono podczas męki Jezusa.** Nie możemy jej przypisać ani Żydom wówczas żyjącym, ani Żydom dzisiejszym. Nie należy przedstawiać Żydów jako odrzuconych czy przeklętych, ani przeciwstawiać sobie świętych ksiąg Starego i Nowego Testamentu. **Okolicznością sprzyjającą dialogowi było ustanowienie państwa Izrael.** Oto bowiem Żydzi żyjący dotychczas w diasporze, w rozproszeniu, po blisko dwudziestu stuleciach zaczęli budować własne państwo. Choć nie udało się dokonać tego w sposób pokojowy, z uwzględnieniem słuszych aspiracji narodu palestyńskiego, to chrześcijanie, którzy w losie Żyda – wiecznego tułacza widzieli karę Bożą, stanęli wobec pytania o religijne znaczenie powrotu Żydów do ziemi przodków. Przełomowe znaczenie miało tu nawiązanie stosunków dyplomatycznych między Stolicą Apostolską i Izraelem pod koniec 1993 r.

Najważniejszą z teologicznego punktu widzenia okolicznością jest nowa samoświadomość Kościoła. Na II Soborze Watykańskim Kościół „wgłębiając się we własną tajemnicę, na nowo odkrywa głębię więzi łączącą go z judaizmem” (DRN 4). Pytając o naturę i początki Kościoła, ojcowie soboru doszli do wniosku, że nie można tego wyjaśnić bez nawiązania do judaizmu. To soborowe nastawienie podjęli kolejni papieże: Paweł VI i Jan Paweł II.

3. **Katechizm Kościoła Katolickiego naucza, że z wyznawcami judaizmu łączą nas:** wiara w Boga osobowego, jedyne Boga Abrahama, Mojżesza i Proroków, Stworzyciela nieba i ziemi; wiara w przymierze (Kościół głosi, że nowe przymierze nie jest przekreśleniem starego, lecz jego wypełnieniem i potwierdzeniem); Pismo Święte Starego Testamentu, którym żywimy się pospołu z Izraelem; osoba Jezusa, który urodził się w narodzie żydowskim; nadzieja mesjańska (Żydzi oczekują nadejścia Mesjasza, my oczekujemy Jego powrotu; najważniejsze jest jednak to, że razem czekamy na Zbawiciela w świecie, który często już na nic i na nikogo nie czeka). Tak więc po latach wzajemnej wrogości i niezrozumienia, dziś wgłębiając się we własną tajemnicę, Kościół Chrystusowy odkrywa więź łączącą go z judaizmem, dlatego **wyznawców judaizmu nazywamy naszymi starszymi braćmi w wierze.** Podczas pielgrzymki do Ziemi Świętej w 2000 r. Ojciec Święty Jan Paweł II wzywał: „Chcemy przemienić świadomość grzechów przeszłości w mocne postanowienie budowania nowej przyszłości, w której nie byłoby już antyjudaizmu wśród chrześcijan i antychrześcijańskich uprzedzeń wśród Żydów”.

4. **Zapamiętajmy: „Kościół katolicki odkrywa swoją więź z narodem żydowskim w fakcie, że Bóg wybrał ten naród przed wszystkimi innymi do przyjęcia Jego Słowa. To do narodu żydowskiego – jak stwierdza św. Paweł w Liście do Rzymian - «należą przybrane synostwo i chwała, przymierza i nadanie Prawa, pełnienie służby Bożej i obietnice. Do nich należą praojcowie, z nich również jest Chrystus według ciała» (9,4-5). W odróżnieniu od innych religii niechrześcijańskich wiara żydowska jest już odpowiedzią na Objawienie Boże w Starym Przymierzu” (KomKKK 169).**

Ks. Dariusz Majewski